

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomukseen

291/00.03.00.00.01/2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.09.2020 § 86

Valmistelijat: vt. sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja Jussi Mattila, jussi.mattila@salo.fi p.044 778 6000, sosiaalipalveluiden johtaja Eeva Purhonen, eeva.purhonen@salo.fi, p. 044 778 3000, terveyspalveluiden johtaja Kaisa Nissinen-Paatsamala, kaisa.nissinen-paatsamala@salo.fi, p. 044 772 3650

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 15.6.2020 § 48 merkinnyt tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen tiedoksi sekä velvoitti kaupunginhallituksen antamaan lokakuun 2020 loppuun mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa. Toimialoja on pyydetty valmistelemaan vastaukset arviointikertomuksen huomioihin. Vastaukset käsitellään lautakunnissa. Arviointikertomus on esityslistan liitteenä.

Arviointikertomuksessa todetaan Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisten palvelujen osalta seuraavaa:

Vuoden aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota. Toimintakulujen ylitykset kohdistuivat henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin. Palveluiden ostot kasvoivat vuodesta 2018 merkittävästi 1,3 miljoonalla eurolla ollen yhteensä 11,2 miljoonaa euroa. Kustannusten kasvu on selittynyt useilla huostaanotoilla. Sosiaalityössä merkittävimiksi riskeiksi on todettu resurssien niukkuus suhteessa oikea-aikaiseen asiakaspalvelutarpeeseen. Sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus on suurta. Tämä aiheuttaa osaltaan kustannuksia ja palvelujen lisätarvetta, kun palveluprosessit katkeavat eikä asiakkaita pystytä palvelemaan oikea-aikaisesti.

Vastaus: Talousarvio vuodelle 2019 on laadittu edellisen vuoden toteutuneeseen tilinpäätökseen nähden aiempaa realistisemmin. Lisäksi Kulujen ajan tasaiseen ja ennakoivaan seurantaan kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Sosiaalipalvelut:

Palvelutarpeen arvioinnin määräajat ylittyivät vuonna 2019 ja tilanne ei ole muuttunut parempaan suuntaan vuoden 2020 aikana. Suuri ongelma on sosiaalityöntekijöiden saatavuus ja pysyvyys. Vuoden 2019 aikana saatavuuden parantamiseen ratkaisuna luotiin sitouttamislisäjärjestelmä, jossa vuoden 2020 alussa maksettiin koko vuoden 2019 työssä olleille Soinnun, perheteimin, lastensuojelun avohuollon, sijais- ja jälkihuollon sosiaalityöntekijöille 750 euron sitouttamislisä. Elokuussa 2020 maksetaan heinäkuusta 2019 vuoden työssä olleille 750 euroa. Vuoden 2021 alussa

maksetaan 1500 euron sitouttamislisä vuodet 2019 ja 2020 työssä olleille. Sitouttamislisällä ei ole ollut oleellista vaikutusta uusien työntekijöiden rekrytointiin, tosin pidempään työssä olleet ovat ehkä lisän ansiosta jääneet kaupungin palvelukseen. Avohuoltoon tulisi saada sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työpari lisää ja Soinnun sosiaaliohjaajan työsuhde esitetään muutettavaksi määräaikaisesti (2021) sosiaalityöntekijän viraksi.

Vammaispalveluissa on ollut myös pulaa pätevistä sosiaalityöntekijöistä vuoden 2019 loppupuolelta ja palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset ovat viivästyneet. Sosiaalityöntekijän rekrytointivaikkeen takia sosiaalityöntekijän virka on muutettu määräaikaisesti (vuoden 2020 loppuun saakka) sosiaaliohjaajan viraksi. Siihen on saatu rekrytoitua sosiaaliohjaaja, joten vammaispalvelun tavoitettavuus ja asiakaspalvelu on helpottunut.

Lastensuojelun avohuollossa työtä tehdään systeemisen lastensuojelun mallin mukaan ja vuoden 2019 aikana toimintaa on vakiinnutettu ja tietoisuus työskentelymallista lisääntynyt myös asiakkaiden keskuudessa. Asiakasperheiltä on tullut myönteistä palautetta systeemisestä työskentelystä. Työtä tehdään pientimeissä ja työparina, jolloin työntekijöiden tavoitettavuus on parantunut, kun asiakkaalla on mahdollisuus olla asiassaan yhteydessä kehen tahansa pientimein työntekijöistä. Systeemistä mallia ollaan ottamassa käyttöön myös perheissä ja sijais- ja jälkihuollon tiimissä. Sosiaalityön palveluissa kokeillaan syksyn 2020 aikana etäkonsultaatiota ja sähköisiä lomakkeita lisätään palvelun saavuttavuuden helpottamiseksi.

Terveyspalvelut:

Terveyskeskussairaalassa on jatkettu toimintaprosessien sujuvoittamista. Pitkäaikaisen kehittämistyön tuloksena vuonna 2018 alkanut siirtoviivemaksujen väheneminen on jatkunut edelleen vuonna 2019, jolloin siirtoviivemaksuja kertyi enää 631 päivältä. Määrä on 15% vuoden 2018 tasoa pienempi. Tämä myönteinen kehitys on saavutettu määrätietoisella henkilökunnan koulutuksella ja osaamisen lisäämisellä sekä rekrytoimalla lisää erikoislääkäreitä terveyskeskussairaalan osastoille. Kotiutusta on sujuvoitettu yhdessä kotisairaalan ja vanhuspalveluiden kanssa. Lääkärikunnan ylitoiden määrä on edelleen suuri ja tilanteen helpottamiseksi siirrettiin yhden lääkärin työpanos avoterveydenhuollosta sairaalapalveluihin. Tämä on toisaalta lisännyt Läntisen avoterveydenhuollon lääkäreiden työkuormitusta ja pidentänyt odotusaikojaa lääkäreiden vastaanotoille. Sairaalan hoito- ja kotiutusprosessien jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi yhden sairaanhoitajan tehtäväkuva on apulaisosastonhoitajaa vastaava ja tämä muutos on osoittautunut hyvää kehitystä tukevaksi.

Potilastietojärjestelmä LifeCaren toimivuus on jonkin verran parantunut. Tähän lienee vaikuttanut Valviraan tehtyjen potilasturvallisuutta vaarantavien seikkojen ilmoittamisen seurauksena. Tilanne on johdon erityisseurannassa ja vuoropuhelua ohjelmistotoimittajan (Tieto) käydään säännöllisesti yhteistyössä tietohallintoyksikön kanssa.

Työterveyshuollon yksikön tilanne vaikeutui oleellisesti vuonna 2019 pitkäaikaisen ylläkäarin eläköitymisen ja työterveyshuoltolakiin tulleiden muutosten myötä. Oleellinen muutos toiminnan näkökulmasta oli lain vaatimus oman kaupungin ulkopuolisille yrityksille myytävien sairaanhoitopalveluiden vähentämiseen korkeintaan 5%:n palveluista. Tämä johti siihen, että kaupunki ei voinut myydä ulkopuolisille yrittäjille työterveyshuollon palvelua. Samanaikaisesti pätevien työterveyshuollon erikoislääkärien houkuttelu yksityissektorille parempien työsuhte-etujen avulla johti ammattitaitoisen henkilökunnan siirtymiseen muiden työnantajien palvelukseen. Tämä aloitti edelleen jatkuvan lääkäripulan työterveyshuollon yksikössä.

Arviointikertomuksessa mainittu nuorten päihteiden käytön lisääntyminen ja myönteinen suhtautuminen siihen on huolestuttavaa. Tämä kehitys on havaittu jo aiemmin ja varmistui uusimmassa Kouluterveyskyselyssä. Haasteeseen pyritään vastaamaan lisäämällä matalan kynnyksen paikkoja, joissa nuori voi keskustella päihteisiin liittyvistä asioista asiantuntijan kanssa. Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa on tiivistä Terveystieteidenhuollossa ongelmaan on puututtu koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lisäämällä puheeksi ottamista ja ohjaamalla oppilaita tarvittaessa lyhytinterventio piiriin (Valomerkkitoiminta). Ennalta ehkäisevä päihdetyö pyrkii puuttumaan ongelmaan omin käytettävissä olevin keinoin.

Salon Sairaala 2023 –hanke etenee yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Suunnittelutyössä mukana olevat terveyskeskuksen edustajat toimivat aktiivisesti Salon sairaalan kehittämiseksi Varsinais-Suomen alueen kakkossairaalaksi. Kehitystyö etenee aikataulussa.

Vt. sosiaali- ja terveystieteiden johtaja:

1. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää antaa tarkastuslautakunnalle edellä olevan vastauksen arviointiraportissa esiin nostettuihin asioihin.
2. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta lähettää kaupunginhallitukselle tiedoksi vastauksen ja toimenpiteet, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa asioissa.

Päätös:

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.